

215. Van Dale, de letter P (4)

1. Een peristyle is een zuilengang en pernambukhout (denk aan: Pernambuco) is braziel. Peroxymierenzuur heeft vast geen peroxidebinding. Persianer pattes is het bont van de poten van een pasgeboren lam. Van het uitpersen restte slechts perssel. Quinoa is Peruaanse rijst. De niersteen verdween per vias naturales. Waar betaal je met de peseta Guineana? Juist: in Equatoriaal-Guinea. Een Koerdische peshmerga is bereid om voor de goede zaak te sterven. Dat is knudde, dat is naatje (Naatje) pet. Was dat nu een MRI-scan, een CT-scan, een CAT-scan of een PET-scan? De petinggi is een Maleisisch dorps hoofd. In het petite maison nam hij een petit-beurre en vertelde hij een petite histoire.
2. De petit-maître had een petit mal (absence) in het petit restaurant. Petrarkisme is het navolgen van Petrarca. De peyote is de Mexicaanse cactus. Pfoe drukt onzekerheid uit, pfiew opluchting of waardering en phoe geringschatting. De Duitse pfennig werd afgekort met Pf [pee-èf]. De pH-graad [pee-haa] van de oplossing was laag. Een philiberts pant is een schenkels pant, het philosophicum is een opleiding na het kleinseminarie en fenylalanine is een aminozuur. De gewervelde dieren vormen een phylum (stam) in het dierenrijk. Het ludolfiaans getal heeft een 3 voor de komma en is onderwerp van vele rijmpjes als ezelsbrug: 'Wie o kent': 3 letters, 1 letter, 4 letters,... dus 3,14....
3. Piet Hein, piaie memoriae, veroverde de Zilvervloot bij Cuba. Een piaffe komt voor bij paardendressuur. Een phishingfilter (Jaarboek 2008) beschermt je computer. Houdt je pc [pee-see] het nog steeds uit? Hij speelde enkele magistrale pianoriffs. Een riffie, een Riffijn bewoont het Rifgebergte. Daar komen zelfs Rifpiraten vandaan. Een piarist is een ordegeestelijke. De piassave is de palmyra. Buiten zijn pickwicksyndroom maakte hij het pico bello. Het pidgin is gemakkelijk te leren. Een pièce à clef en een pièce à tiroir bekijk je meestal, een pièce de résistance eet je meestal op.
4. Het Loofhuttenfeest (Soekot) is een zevendaags joods feest, gevierd in oktober, ter herdenking van de tocht door de woestijn na de uittocht uit Egypte, toen het volk in hutten leefde. Zo'n loofhut is bedekt met takken en loof. De loelav maakt deel uit van een plantenbundel die wordt gebruikt op Soekot. De bundel bevat takjes van de (beek)wilg (aravot, meervoud, Jaarboek 2009), palmtakken, etrogim (citrusvruchten, enkelvoud: etrog) en geurige mirtetakjes (hadassim, meervoud, Jaarboek 2009). De Simchat Thora (Vreugde der Wet) is de joodse feestdag aan het eind van Soekot, waarop de jaarlijkse cyclus van Thoralezingen wordt afgesloten en opnieuw wordt begonnen.
5. Een Turkse pide kun je goed snijden. Hij had een gezellig pied-à-terre. De pertussis is de kinkhoest. Bij het pianostemmen werd hij ongeduldig. Aramith is de grondstof voor biljartballen. Het magdalénien is de voorlaatste periode van het paleolithicum. Mijn piepa kan alles. Piepschuim is geëxpandeerd polystyreen. Het volkse stel ging piepjanknor (pietjanknor). Heel modern is een clitpiercing. Bij hen is Pier altijd de kwade pier. De pierrrot en de pierrette vormden een semitragisch paar. Hij hing de grote piet uit (was dus een hele bram) en had de kleine Piet lelijk bij z'n pietje, terwijl de bonte piet, de scholekster, overvloog.
6. Een giclee is het resultaat van piëzografie. Een piëzo-ontvanger werkt met een kristal van rochellezout. Weet u, dat een pignon een conisch tandwiel is? Een pijjekker wordt ook wel jopper genoemd. De pijlstaartkreeft is de molukkenkreeft, is dat net zoiets als de magelhaenpinguïn? Hé, is dat daar de noordse of de Kuhls pijlstormvogel? Je epifyse is je pijnappelklier. Het konijn was letterlijk en figuurlijk de pijp uit gegaan. Het verhaal is als een nachtkaars uitgegaan. Het regende pijpenstelen. De lullepot was van beroep lullenman.
7. In de kamer stonden drie pijpjes-lak. Heeft Piet Hein de Zilvervloot gepietheind? Een pigeon is een jeruzalemmer, een zijdenhemdje. Het arrowroot is het pijlwortelmeel. Het pijpenstrootjemoederkoren

tast riet aan. Ge zijt een lelijke pilatus en ge vindt pilatesen (Jaarboek 2007) nog leuk ook? Op haar hoofd had ze een pillbox en in haar hand de pillgift. Het pilou is een zachte, katoenen stof. Pimacirine doodt schimmels. Heeft Wouter Bos ook de pimpotentie (Jaarboek 2007)? Pina colada's zijn cocktails. We konden niet lachen om de pince-sans-rire (droogkomek). De pinard en de pineau zijn (likeur)wijnen. Zelf had Pinocchio ook een pinocchioneus, en hij teelde soms de pinot blanc, soms de pinot noir.

8. Pinyin is een transcriptiesysteem van Chinese karakters in het Latijnse schrift. Ook bij de pipa's, de Surinaamse padden, is er één de pip, de primus inter pares. Hé pipo, jij mallerd, doe niet zo gek! Met zijn piqué vest aan maakte hij een piqué bij het biljarten, hij piqueerde dus en was nog behoorlijk gepikeerd ook. Au pis-aller moeten we verhuizen. Een ontsteking aan de urethra heet urethritis. Die urinebuis (urethra) loopt trouwens van de blaas naar buiten, de verbinding tussen nieren en blaas is de urineleider, de ureter. De pisébouw is een manier van bouwen. Hij was nogal pissed (Jaarboek 2008), not amused dus. Een pissertje maken is ertussenuit knijpen. Zij bespeelden de cornets-à-pistons (enkelvoud: cornet-à-piston). De pithecanthropus erectus kwam van Java. Een pithometer meet inhouden. Wat betekent più mosso ook alweer? Juist: vlugger, opgewekter.

9. Pizzo is beschermingsgeld voor de maffia. De PKB kan een planologische kernbeslissing zijn, maar ook de Protestantse Kerk van België. Valse piso's werden gesignaleerd op de Filippijnen (volgens Van Dale). De piteuze vrouw was waarlijk deerniswekkend. Zijn we nog op tijd voor het plaats bespreken? De placide remplaçante verving de placeur. Plagioklaas is een mengsel van albiet en anorthiet. Plaît-il, u wilde ganzenborden? Een plak is onder andere een twee-en-een-halvecentstuk. Het plan-Marshall, het Marshallplan, was geen gewoon marshallplan en ook geen plan B, maar wel een vijfjarenplan. Neigde dat naar een commando-economie?

10. De rode planeet, dat is Mars. Pluto is inmiddels geen planeet meer. De plank-bv had niets om het lijf. De plankenvloer (volgens Groene Boekje) voelde niet koud aan. Hij reed plankgas. In Indië doen ze dingen planplan, zachtjesaan en zoetjesaan. De planocyt is een zekere amoebeachtige bindweefselcel. In de Oude Plantage in Rotterdam kun je wandelen. De plantengeografie is de fytopologie. De nyctinastie is de plantenslaap. De plantenziektkunde is de fytopathologie. Verwar de wilde kervel niet met de dollekervel. De planttijd voor de plantui is aangebroken. Let wel op de plantwijdte.

Rein Leentfaar